Nro 103.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

z *Wilna VS.* 14. *NS.* 25 *Września.* 1799. *we Srzode.*

z Petersburga VS. 2. NS. 13. Września.

Garnizonowego regimentu Ukołowa Podpółkownik von Winkler 2 otrzymał rangę Półkownika, naznaczony Kommendantem Orlkiey twierdzy, i Szefem regimentu garnizonowego. Woyſka Dońſkiego Majorowie: Bokow i Dronow zoſtaią *Podpółkownikami.* Garnizonowych regimentow: Rozenberga i Buszena, Major Popow i Podpółkownik Sapożnikow, naznaczeni onych Kommandorami. Leibgwardyi Izmaylowſkiey Półkownik Bachmetiew 3 uwalnia ſię od ſłużby.

Pernawſki Kommendant *Półkownik* Baſkakow otrzymał rangę Generał Majora; także i garnizonowego Daszkowa regimentu Półkownik Olwincow, który zoſtał Kommendantem w Asowie i Szefem regimentu garnizonowego. Artilleryiſkich batalionow Brewerna i Gerbela *Podpółkownicy:* Daragan, i Etinger *Półkownikami.* Kommandorami półkow: huzarſkiego Łykoszina Półkownik Chitrowo; dragońſkiego Obreſkowa 1 Półkownik Zabołockoy.

Wypis liſtu Miniſtra Króla Jmci Dwóch Sicilii Kawalera Micheroux, do Xcia de Serra Capriola Poſła tegoż Monarchy w S. Petersburgu, z Neapolu, 20 Lipca VS. 1799

4. Maja przybyliśmy do Brindiſi z 3 Roſsyiſkiemi fregatami od 52 armat, 1 od 36 i Korwetą Królewſką. Kommendant eskadry Kapitan Sorokin. Nie mieszkaiąc Prowincya cała powróciła do poſłuszeńſtwa; wszyscy zaś Francuzi uſtąpili. D. 12 udaliśmy ſię do Bari. Potkała nas przed portem deputacya; wysadzona na ląd mała woyſk diwizya, przyprowadziła do przyſięgi mieszkańcow okolicznych aż do Barletta bez żadnego odporu; bo któż mógł ſię oprzeć zwyciężcom w Corfou.

Sam odgłos woyſk Roſsyiſkich, i przebaczenie Królewſkie którem ofiarował każdemu, wszyſtkich do poddania ſię ſkłaniały. Płynąc z Bari do Barletti mieliśmy widok naypięknieyszy; śliczna pogoda, wiatr pomyślny, brzegi ludem niezliczonym okryte; ten czekał wybawicielow ſwoich. Skorośmy w Barletta ſtaneli, cała Apulia przeciw uciemiężycielom ſwoim powſtała; d. 17 odebrałem deputacyą z Manfredonii; d. 19 zbliżyliśmy ſię ku temu miaſtu.

Tym czasem rozmaite inne powracały do przyſiężoney wierności Monarsze; osądziłem więc, że iuż czas przyszedł wyſtąpienia na ląd. Proszony odemnie Kommendant eſkadry Sorokin, dał ile mógł zbroynego ludu, 230 żołnierza, i tyleż maytkow; 6 armat polowych. Przyłączyło ſię cokolwiek Manfredończykow. Z temi wkroczyłem d. 22 do Fodgio. *Prowincye:* Capitanata i Moliſsa poddały ſię Królowi. To wszyſtko nad dwa dni czasu nam nie zabrało.

Odebraliśmy wiadomość, że 2 tyſiące buntownikow idzie do Apulii; przedſięwziołem ich potkać. Stanowszy w Monte Collello, czekaliśmy nieprzyiacioł; lecz ci coś uſłyszawszy o marszu woyſk Roſsyiſkich, w rozsypkę poszli; ośmieleni obywatele wytępili onych. Odtąd ſtrona Królewſka widocznie wzraſtać zaczeła. Ariano, Morteforte, Avellino, Nola, Benevento, przyſłały deputatow do obozu naszego, tak dalece, iż we 3 tygodni po wyieździe z Brindisi iużeśmy kray cały w ręku trzymali aż do bram Neapolitańſkich.

To zaś wszyſtko dziełem ieſt 550 Roſsyan. Lecz nie tu koniec 4. Lipca pod Ariano złączyliśmy ſię z armią Kardynała Ruffo; d. 13 ſtaneliśmy pod Neapolem, wziowszy ſzturmem twierdz kilka; wſzyſtkie ſtatki buntownikow pod kommendą zdraycy Caracciolo, zniszczone zoſtały. D. 14 woyſka Roſsyiſkie okryły ſię ſławą. Rokoſzanie attakowali Królewſkich pod Portici w tyſiąc ludzi; poſłano z odſieczą 125 Rossyan; ci 300 nieprzyiacioł ubili, wielu wzieli w niewolę, 5 armat i chorągiew.

Gdy potym w Neapolitańſkim woyſku i między ludem powſtało zamieſzanie, Ros-

syanie ſpokoyność przywracali szczęśliwą. Pamiątka ich męſtwa i karności nieśmiertelna będzie w Narodzie naszym. W oblężeniu twierdzy S. Elme oni ſami zaſtąpili mieysce pionnierow, i Kanonierow. Zoſtaie nam dobyć Capuę i Gaetę. To uczyniwszy, poydziemy do nieśmiertelnego Suworowa; w obozie jego połączą ſię Rosſyanie z morza czarnego przysłani, z bracią ſwoiemi co do Włoch przyszli od brzegow Newy.

z Wiednia 7 Września z Gazety Wiedenſkiey,

Według rapportow od Arcy Xiążęcia Karola przyſłanych, za zbliżeniem ſię Generała Hotze, nieprzyiacielscy wodzowie unikaiąc bitwy nowey, d. 23 Sierpnia do Urseren uſtąpili; gdzie iuż ſtała diwizya Lecourbe. Tegoż czasu ſtraże Hrabiego de Haddick attakowane były bezſkutecznie, około gory petit S. Bernard. Xiąże de Rohan poſtąpił z korpusem ſwoim do Oſsolo; Połkownik zas Strauch zamyślał z Bellinzone ruszyć do Airolo.

General Simbschen na gorze S. Got hard przewyższaiącą nieprzyiaciela potęgą attakowany d. 14, dał odpor dzielny, lecz d. 15 i 16 widząc ſzturm ponowiony kolumnami nowoprzybyłemi, gdy z drugiey ſtrony woyſka Francuzkie ieziorem Walstadt przyspieszały; wódz Auſtryacki cofnoł ſię do Diſsentis i Ilanz. Woyſka Cesarſkie walczyły z naywiększą ſtatecznością; ſtrata ich ieszcze nie wiadoma; nieprzyiacielſka bardzo znaczna.

W powtórnym rapporcie 1 Września Arcy Xiąże Karol donoſi, że nieprzyiaciel zgromadziwszy do 30 tyſięcy żołnierza pod kommendą Generała Muller, Ren przeszedł trzema kolumnami, pierwsza do Heilbron poszła; druga do Heidelberg, trzecia do Bruchsal. Uwiadomiony o wszyſtkim Arcy Xiąże, Generałowi Starray roſkazał nieprzyiaciela potkać, obiecuiąc wkrótce nadesłać doſtateczne poſiłki.

W oſtatnim nakoniec rapporcie wyraża, iż chcąc zapobiec dalszemu wkraczaniu woyſk nieprzyiacielſkich do Rzeſzy Niemieckiey, Arcy Xiąże wysławszy część armii Auſtryackiey do Donaueschingen w Szwabii, poſtanowił sam udać ſię do cyrkułu pomienionego. Straż miaſta Zurych i wſzyſtkich ſtanowiſk nad rzekami Limat i Renem porzucono poſiłkowey armii Roſsyiſkiey, która niedawno przybyła do Szwaycarow pod kommendą Generała Lieutnanta Rimſko Korsakowa.

Z tego rozporządzenia wyniknoł pożądany ſkutek. Nieprzyiaciel z Manheimu przez Heilbron, Bretten, Pforzteim, do Durlach przyſzedłſzy, iak świadczą rapporta Generałow: Goerger, Szenkerefty, Meerfeldt, i Giulay uwiadomiony snadź o naſzych obrótach, cofać ſię zaczoł do Heidelberg, Wiſloch, i Schwetzingen, w które ſtrony Arcy Xiąże wyſłał letkie woyſka. Lecz w drugiey ſtronie General Hotze pod Glaris i Naefels przewyższaiącą w liczbie ſiłą Francuzow attakowany, z obu mieysc wyrażonych cofnąć ſię muſiał i obrać nowe ſtanowiſko między Wesen i Utznach wzdłuż Linth rzeki. W tey bitwie między innemi poległ sławny walecznością w teraznieyszey kampanii nieraz okazaną chwalebnie Major huzarow Etwoes.

Od armii Włoſkiey nie mamy nic nowego. Zdaie ſię iż nieprzyiacielſka pod kommandą Championneta bardziey ieſt przeznaczoną do zasłonienia własnych granic, niżeli odzyſkania straconych twierdz i kraiow przez woynę zaczepną. Graf Klenau 27 Sierpnia przez kapitulacyą wzioł twierdzę S. Maria, oſtatnie ſtanowiſko nieprzyiacioł w odnodze Spezzia. Zważaiąc obroty Francuzkie Feld Marszałek Suworow do Alba i Foſsano poſłał diwizye Ott i Palfy. Baron Kray wrócił ſię do Alexandryi wysławszy diwizyą Laudona na odſiedz do kraiu Valais.

z Londinu 30 Sierpnia z Gazety Hamburgſkiey.

Woyſka drugiey diwizyi ku brzegom Hollenderſkim wysłane, wynoszą 6 tyſięcy żołnierza. Trzeciey diwizyi siła dotąd ieſt niewiadoma; to pewna że po więkſzey części z iazdy ſkładać ſię będzie; tey 3 tyſiące za dni kilka ſtanie w Ramsgate. Niektóre regimenta ſą iuż na mieyscu, ieden wſiadł na okręta. Xiąże d' York spodziewany w obozie Barham, Xiąże de Galles w Hambledown bliſko Canterbury; obecność ich zapalaiąc męſtwo żołnierza, wiele pomaga do rychłego ukończenia tak ważney wyprawy.

Oprócz trzech diwizyi iuż wysłanych, albo też wkrótce odpłynąć maiących, słychać że kilka innych poszlemy; ponieważ albowiem woyſka i flotty poſiłkowe dotąd z morza Baltyckiego nie przybyły, potrzeba, ażeby same woyſko Angielſkie tym czasem wytrzymać mogło na brzegach Batawſkich nieprzyiacielſką natarczywość. Od Lorda Duncan i Generała Abercromby przysłane rapporta to tylko w sobie zawieraią, że ſiły Angielſkie ſtoią przed portem Texel czekaiąc na odpowiedź Flotty Hollenderſkiey.

Donoszą z Dublinu. że duch buntowniczy dotąd żyie w Irlandzkim Króleſtwie i ſił nowych zdaie ſię nabierać. Wieśniacy Hrabſtwa Tipperary zaczynaią nocne rozboie, dawnym obyczaiem; toż ſię dzieie w Hrabſtwie Dublinſkim. Podobno zbliżenie ſię Flotty zkombinowaney wſkrzeſiło nadzieie Irlandczykow ziednoczonych. Cożkolwiek ieſt, Wice Król Margrabia Cornwallis nie znalazł ſkutecznieyszego środka na przywrócenie wnętrzney ſpokoynośći, iak prawo Marsowe.

W liſtach z *Philadelfii* pomyślną wiadomosć odbieramy, że gorączka żółtą zwana, uſtaie w pomienionym mieście. Hrabia d' Artois oglądał niedawno Bank Londyńſki; Urzędnik onego Watson, był przewodnikiem, i na wszyſtkie pytania Xiążęce odpowiadał. Naywyższy Dozorca i Direktorowie ofiarowali potym Hrabiemu wſpaniałą wieczerzę. Lord Bridport z wielką Flottą ſtoi w Torbay, czekaiąc wiatrow pomyslnieyszych. Xiąże d' Orange Stadhuder u nas bawi.

z Paryża 3 Września z Gazety Frankfortſkiey.

W rapporcie przez Direktorow do rad narodowych przesłanym, nie wyczytaliśmy dokładnego opisania wiadomey bitwy pod Novi. Strata Generała Joubert tym ieſt boleśnieyszą dla narodu, im wątpliwszy ieſt los armii pozoſtałey we Włoszech bez wodza, ktoremuby żołnierz i narod mógł zaufać; jeden z Officyerow pisał d. 20 *Sier*pnia z Cornigliano; w naſtępuiących wyrazach.

Poległ Joubert; bitwęśmy przegrali. Przez dwa dni po niey armia była w okropnym ſtanie; teraz możecie bydź ſpokoynemi; lecz podobno nic iuż czynić nie będziemy mogli, przeſtaiąc na zasłonieniu Francuzkich granic. Mantuę podał haniebnie Foiſsac, oprócz Tortony, Coni tylko nam zoſtaie we Wł szech, tę bronić mamy całą ſiłą. Odgłos tak wielkich klęſk powinienby ſprawić wrażenie w Paryżu. Oyczyzna równym iak R. 1793 zagrożona niebespieczeńſtwem; lecz widzę niema iuż u nas obywatelſkiego ducha. A ieśli Rzad nie przedſięwezmie dzielnych śrzodkow; poginiemy; Tu nam prawiono, że Maſsena zwyciężył, lecz nie potwierdziła ſię zupełnie ta wiadomość.

Inny Officyer wyraża: śmierć Jouberta wszyſtko pomieſzała. Nie wiem co myśli w Paryżu Direktoryat; lecz ieśli prędko woyſka nie opatrzy, nic nie dokażemy. Trudno wyrazić, iak powſzechna w obozie do woyny niechęć panuie. Trzeba koniecznie zachęcić żołnierza, porządek i karnosć przywrócić. Bo inaczey zniſzczy nas łatwo nieprzyiaciel. Jeśli na mieysce Jouberta nie przybędzie Generał doſkonały i równie iak on cnotliwy, z władzą nieokreśloną, zgineliśmy. Rady woyſkowe zgubią Oyczyznę; w Genui trwoga panuie.

Trzeci Officyer donoſi, że przez dzień prawie cały armia pod Novi broniła ſię uporczywie, lecz na końcu diwizye Grouchy i *P*erygnon wiele szkodowały; pomienieni Generałowie w niewolę poszli; pierwſzy z ran umarł. Joubert przed bitwą z namiotu wyſzedłſzy w obecności całego sztabu włożył na pierſi portret małżonki ſwoiey mówiąc że iey i Oyczyznie przyſiągł umrzeć lub zwyciężyć. Stratę naſzą w zabitych ranionych i ieńcach liczy na 10 tyſięcy.

Biega w mieście pogłoſka, że Championnet odniosł nad nieprzyiacielem korzyść nieiaką; lecz na to czekamy rapportow urzędowych. Cokolwiak mówiono o oddaleniu ſię bliſkim z kraiu *S*zwaycarſkiego i złożeniu kommendy nad armią przez Generała Maſsenę, dotąd ſię nie ziściło. Stary Kellerman pośpiesza do Hagi; tam ſtonowszy intrukcye ſwoie otworzy. 5500 nowozaciężney młodzi wysłano na dopełnienie półkow Francuzkich na żołdzie Batawſkim.

Jnna pogłoſka równie potrzebuiąca potwierdzenia, ta ieſt, że Ociec S. d. 18 *Sier*pnia w Valence życie zakończył po kilkodniowey chorobie. Admirałowie Bruix i Maſsaredo przybyli do naſzey ſtolicy. Nie ma więc nadziei ażeby flotta w Breſteńſkim porcie dziś zamknięta rychło przedſięwzieła wyprawę. Francuzkiemi okrętami kommenderuie do czaſu Delmotte, Hiſzpańſkiemi Grawina. W Cadix 10 liniowych uzbraiać spiesznie kazano.

Generał Macdonald morzem przybył do Toulonu, z tamtąd do Paryża, i kilka odprawił konferencyi z Miniſtrem woiennym. Reinhard obioł miniſterium zagranicznych intereſsow; ubolewa, że powróciwſzy ze Włoch bardzo źle był przyiety od obywatelow Toulońſkich. Talleyrand *P*erigord ma zoſtać Miniſtrem ſkarbowym, Bourgoing *Poſ*łem do Madritu. Znaiomego Freron naznaczono kommiserzem do wyspy S. Domingo; Viktora Hugues do Cayenny.

Z Genui wiadomość odbieramy, że główna kwatera armii naſzey znayduie ſie w bliſkości tego miaſta, ſzpitale do Nice i Toulonu odeſłano; żołnierz znoſi niedoſtatek naywiększy; niektóre diwizye przez 3 i 4 dni chleba nie miały. W Bruxelles i wielu innych miaſtach Belgickich przybito odezwę Generała Starray, który wzywa mieszkańcow, ażeby ſię łączyli z woyſkiem Cesarſkim, które ma przybyć po chwili na wybawienie ich z rąk naszych.

Dawniey zgromadzenie *P*rawodawcze pozwoliło Direktorom ſprowadzać woyſko do Paryża; dziś uſtawę ſkaſsowano; przeciwił ſię Rewbell, dowodząc, że w ſtolicy ieſt ſpisek na wywrócenie rządu nowego. Podobnym ſposobem odrzucono propozycyą Luciana Buonaparte, radzącego, ażeby uſtanowiono armie nowe pod nazwaniem drugiey i trzeciey linii, z obowiązkiem iedynym zasłonienia granic od obcego naiazdu, i utrzymania wnętrzney ſpokoynośći.

Słychać że naywyżſi urzędnicy RPtey Liguryiſkiey opuścili Genuę, przenosząc ſię do miaſt Francuzkich, za przykładem Cisalpinow. Garnizon iednak zoſtawiono w pomienioney ſtolicy. Armia nasza nowe ſtanowiſko obrała w okolicach Sawony. Przegranę pod Novi Officyerowie nasi przypisuią liczney kawaleryi nieprzyiacielſkiey.

Austryakow zagarneliśmy w niewolę 2 tysiące i Generała Lusignan; z Rossyiskich żołnierzy żadnego.

Do przymuszoney pożyczki w mieście naszym 23 obywatele daią po 50 tysięcy liwrow, 13 po 100 tysięcy, 9 po 300, 4 po 400, 160 od 3 do 40 tysięcy każdy. Powiadaią, że iuż Ankona poddała się nieprzyiacielowi. Tortona broni się dłużey nad inne twierdze we Włoszech, co przypisuiemy gruntowi skalistemu, który nie dozwala czynić podkopow. W Toulonie uzbraia się eskadra, wszystkie. Okręta żywnością napełniono, zkąd wnosiemy, że do Malty są przeznaczone z odsieczą oblężonemu garnizonowi.

Od Generała Massény wkrótce czekamy ważnych rapportow, ponieważ iak słychać, odebrał roskaz attakowania Miasta Zurich. Wiadomość o poddaniu się Flotty Batawskiey w Texel, rząd nasz zasmuciła. Tak więc zkombinowane eskadry w porcie Brzesteńskim stoiące nadzieię straciły o debrania znacznego posiłku. Potęga Admirałow Bruix i Massaredo składa się dziś ogułem z 90 rozmaitey wielkości okrętow, fregat, Korwet.

z Hagi 7 Września z Gazety Hamburgskiey.

Powróciła dnia wczorayszego Kommissya z Direktora van Hoof i 4 Reprezentantow złożona, którą od Alkmaar wysyłano z Ministrem woiennym dla zachęcenia armii narodowey do mężnego czynienia. Tychże Kommissarzow obowiązkiem było weyrzeć w przyczyny, które Generała kommenderuiącego Daendels zniewoliły do ustąpienia z Helder; co pociągnęło za sobą skutki fatalne, ten między innemi nay nieszczęśliwszy, że dziś Batawowie Flotty nie maią.

Pomieniona Kommissya rapport iak słychać, pomyślny przyniosła. Posiłki Francuzom i Batawom do Alkmaar codziennie nowe przybywaią; woysko pała chęcią bronienia kraiu do upadłey, rozrządzenia Generała Brune maią bydź naylepsze do wstrzymania dalszego naiazdu; zdrada która nieprzyiacielowi poddała flottę nasza niepobudziła ieszcze do naśladowania tego przykładu żołnierzy lądowych.

Dawniey powiadano że Kommissarze w Alkmaar rozmówić się mieli z Generałem Angielskim Don; dziś temu przeczą; on iednak był pewnie u Generała Brune w główney kwaterze, i d. 4 odprowadzony został do obozu nieprzyiacielskiego. Do dziś dnia nic się nie stało na lądzie, wyiowszy małą utarczkę d. 3 gdy Generał en chef na czele iazdy swoiey zbliżył się bardzo dla uważania obrotow i stanowisk woyska Angielskiego.

Tym czasem obie strony posiłek odbieraią. Druga diwizya armii Angielskiey, straż przednia posiłkowey z Morza Baltyckiego iuż przybyły; Xiąże d' York obiol naywyższą kommendę. Podobnym sposobem armia Batawow i Francuzow wzmocnioną została. Diwizya Dumonceau w Departamentach Ems i Yssel rozłożona, lękaiąc się bydź zabraną przez Anglikow nad Zuyderzee, przez Naerden, Amsterdam, Harlem przybyła do głównego obozu.

Tak więc armia nasza do 30 tysięcy urosła; czekamy co moment walney bitwy. Generał Francuzki Vandamme z Bruxelles przysłany pospieszył do Alkmaar. Kellerman udał się do główney kwatery, maiąc bydź Inspektorem. Nie wiemy co daley nastąpi; z tego przynaymniey cieszyć się można, że do tychczas w kraiu naszym panuie zupełna spokoyność.

Nie odbieramy ieszcze dokładnego opisania, iakim sposobdm flotta w Texel poddaną nieprzyiacielowi została. Cokolwiek wiemy o tym zdarzeniu nadzwyczaynym, słyszeliśmy od Officyerow którzy z okrętow uciekli, iak tylko na nich insurrekcya wybuchnęła. Maytkowie nasi między Angielskiemi postrzegłszy powiewaiącą Flagę Batawską, natychmiast oświadczyli że przeciwko współbraciom walczyć nigdy nie będą.

To wyrzekłszy, do morza naprzód wrzucili ammunicyą, później zaś niektórych nawet Officyerow, którzy koniecznie walczyć chcieli. To widząc Admirał Story poddać się musiał; kapitulacyi iednak nie podpisywał Flotta z całym ludem morskim w niewolę poszła; mówią że kommendę iey naywyższą Admirał Lord Duncan powierzył iednemu z Officyerow Batawskich, który dostał się w niewolę w bitwie 11. Pazdziernika 1797 Roku.

Dziedziczny Xiąże d' Orange z drugiey strony rozpoczoł z nami woynę lądową. D. 3 wezwał do poddania się twierdzę na Granicy Niemieckiey Coeworden; opanował potym w Oweryssel Enschede, i przeprawę na Renie, Wasterfort zwaną niedaleko Arnheimu; woysko iego składa się z emigrantow i dezerterow Hollenderskich. Rząd nie pokazuie z tąd troskliwości naymnieyszey; chociaż w okolicach miast Arnheim i Nimegi powstał rozruch między ludem.

Nro. 103.

DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

z Wilna VS. 14. NS. 25. Września 1799. we Srzode

z Strasburga 29 Sierpnia z Gazety Frankfortskiey.

Armia ktora pod Kommendą Generała Muller, tymczasową do przybycia ze Włoch spodziewanego Moreau, z Manheimu do Heilbron poszła, ma okrążyć las czarnym zwany. Laroche przywodzi skrzydłu prawemu; Collaud lewemu, Leval centrum trzyma. Vandamme stoi na czele przedniey straży. Inna ieszcze kolumna Ren przeyść miała w Oppenheim, łączyć się z Mogunecką, i wspólnie nad Renem wyższym dokazywać. Już pod Neumuhl zaszły podiezdowe utarczki. Dziś rano słyszeliśmy gęste strzelanie z ręczney broni.

z Liworny 16 Sierpnia z Gazety Hamburgskiey.

Półkownik Aspre odebraną od Konsula Sardynskiego urzędową wiadomość ogłosić kazał, o wkroczeniu do stołecznego miasta Rzymu woysk Rossyiskich i Neapolitańskich. Wkrótce trzeba się spodziewać oswobodzenia zupełnego od Francuzow Państwa Kościelnego.

z Bononii 18 Sierpnia z Gazety Frankfortskiey.

Przez miasto nasze ciągną nieprzestannie woyska zprzymierzone, ktoremi ma bydź wzmocniona diwizya w Toskanii będąca. Przyprowadzono tu wiele armat i moździerzow zabranych nieprzyiacielowi; czekamy wkrótce większego transportu. Za roskazem teraznieyszey zwierzchności, obywatele ktorzy pod rządem Cisalpinskim w ręku mieli administracyą dobr kościelnych, obowiązani są zdać z oney ścisły rachunek.

z Pawii 19 Sierpnia z Gazety Frankfortskiey.

Straż przednia armii zkombinowaney znayduie się niedaleko Genui. Woysko nieprzyiacielskie w góry ustąpiło ścigane przez zwycięzcow. Dziś do naszego miasta zprowadzono ieńcow pod Novi zabranych. Na czele pierwszey kolumny był Generał Perignon, dawniey kommendant naywyższy armii Pireneyskiey przeciw Hiszpanom.

z Stuttgardu 29 Sierpnia z Gazety Frankfortskiey.

O wkroczeniu Francuzkiey diwizyi z Manheimu do Niemiec następuiącą wiadomość mamy. Stanowszy na gruncie Rzeskim podzieliła się na kolumn kilka, zmierzaiąc do Heidellerg, Sintzheim, Heibronu; z tego miasta magazyn Austryacy do Ulm przewiezli. Daley Generał Muller nie poszedł, ponieważ słychać, że Hrabia Starray liczne woysko zgromadza maiąc nieprzyiacioł attakować. To pewna, że Arcy Xiąże Karol przez Schaffhausen do Szwabii, przesłał kilka batalionow, za ktoremi liczna iazda następuie.

z Neapolu 14 Sierpnia z Gazety Hamburgskiey.

Twierdze Gaeta i Capua przez kapitulacyą poddały się armii zkombinowaney; garnizon odesłano do Toulonu. Tak więc całe Krolestwo od nieprzyiacioł oswobodzone zostało. Część woysk naszych poszła do Państw Kościelnych. Kardynał Ruffo w nadgrodę zasług ogłoszony został Wice Krolem i naywyższym kommendantem, z pensyą na miesiąc 10 tysięcy dukatow. Nadto otrzymał Opactwo bogate i inne dobra, czyniące rocznego dochodu 30 tysięcy. Zniszczone zamki i Pałace Krolewskie naprawować kazano.

z Amsterdamu 7 Września z Gazety Hamburgskiey.

Anglicy stanowiska swoie w Helder i Texel wzmocnili batteryami lękaiąc się attaku z naszey strony; dziś iednak ta boiaźń iest próżną, po wylądowaniu Xcia d' York; za przybyciem Flotty z morza Baltyckiego spodziewaney, armii zprzymierzoney potęga wyniesie 50 tysięcy. Francuzi swoie ba-

gaże odsyłaią do Bredy, Bois le Duc, Antwerpii, Bergopzoom; tamże uwożą własność, niektórzy z obywatelow naszych dla większego beśpieczeństwa.

7. Officyerow Batawskich maytkowie do morza wrzucili, 6 wyratowali Anglicy; siodmy utonął. Słychać że Generał Brune poiedzie do Paryża; kommendę naywyższą zostawiwszy Kellermanowi Francuzkiego żołnierza w Alkmaar liczemy iuż 11 tysięcy; 6 tysięcy właśnie teraz przeprawuie się przez Moerdyck: z drugiey strony piechota w Liege, Akwisgranie, Limburgu stoiąca, rozkaz odebrała pośpieszać do Bois le duc i Nimegi.

Eskadra w Texel Anglikom poddana składa się z następuiących Okrętow: Washington od 74 armat. Leyden, Cerberus, [illegible], Utrecht, Gelderland od 64 Batavier, Beschermer od 50; Mars, Amphitrita od 44; Embuscade od 3.. Galathea od 18; ludu męskiego na wszystkich ogułem liczono głów 3690. Do tego rachunku nie wchodzi eskadra druga w Niew Diep zabrana przez Kapitana Wintrop, o ktorey iużeśmy donieśli.

Kanonik van Eupen który do insurrekcyi Belgow r. 1790 potężnie wpływał, umarł w Cayenne. Gdy Flottę naszą Anglikom poddawano, maytkowie Okrętu Batavier sami tylko spokoynie się zachowali. Xiąże dziedziczny d' Orange z Generałem Bijland na fregacie przybył do Texel z Emden. W pierwszey bitwie z nieprzyiacielem d. 27. Sierpnia stracił Generał Daendels w zabitych 7 Officyerow, 137 żołnierzy, ranionych Officyerow 39, żołnierzy 921.

z Tubingen 27 Sierpnia z Gazety Hamburgskiey.

Xiąże Karol Lotaryński ma zastąpić mieysce Generała Starray, i w kraiu naszym kommenderować; pomieniony zaś Hrabia do inney posługi będzie zażyty. Powiadaią że diwizya woysk Austryackich w Donaueschingen zgromadzona zbliży się do brzegow Renu. Główna kwatera Francuzkiey armii Generała Muller powróciła do Schwetzingen; z kraiu Szwaycarskiego Arcy Xiąże Karol coraz więcey przysyła do Szwabii nowych regimentow.

z Stuttgardu 1 Września z Gazety Hamburgskiey.

Francuzi d. 28 z. m. wszedłszy do Heilbron d. 30 ustąpili; miasto 80 tysięcy Ryńskich kontribucyi zapłacić musiało. Więcey nierównie szkodowały miasta należące do Biskupstwa Spireńskiego. Bruchsal dało 150 tysięcy. Pod Wisloch Cesarscy porazili Francuzow; ci ranionych żołnierzy odesłali do Manheimu Sintzheim spalone zostało.

Od brzegow Menu 3 Września z Gazety Frankfortskiey.

General Baraguey d'Hilliers wyszedłszy z Frankfortu, z woyskiem swoim przyciągnoł do Darmstadu. Sam iadł obiad u Dworu; z żołnierzy żaden nie wszedł do miasta przez wzgląd na umowioną neutralność, Ruszył potym do Heppenheim i Weinheim. Miasta i wsie do Elektorstwa Mogunckiego należące płacić muszą uciążliwe kontribucye; wielu zbroynych wieśniakow rozstrzelać kazano; część diwizyi powróciła do Moguncyi, gdzie od d. 27 mieszczanie straż utrzymywali.

Od granic Szwaycarskich z gazety Hamburgskiey 7 Września

Mieliśmy nadzieię że Austryackie i posiłkowe woyska d. 29 Sierpnia attakować będą Francuzow pod Zurich; to iednak nie nastąpiło do dziśdnia. Massena z swoiey strony wzmacnia skrzydło lewe, zkąd wnosić trzeba, iż sam uprzedzić zamyśla nieprzyiaciol. W wioskach nad ieziorem Zurich leżących maią Francuzi wielu przychylnych wieśniakow, którzy donoszą o obrotach armii zkombinowanay; wielu takich iuż zchwytano; niektóre familie z Zurich przeniosły się do Schaffhausen. General Francuzki Demont w zamianę za Hrabiego Bay uwolniony został.

W następuiącym Miesiącu Pazdzierniku zaczyna się kwartalna prenumerata Kuryera Litewskiego; z Pocztą kosztuie na rok złłch 80; na mieyscu złłch 60.